

اصول درست درس خواندن (مطالعه‌ی مؤثر - قسمت دوم)

به نام خدا

دوستان و همراهان، سلام؛

در قسمت قبل اصول درست مطالعه را در قالب یک مدل ۳ بخشی برای شما شرح دادم و هر قسمت به تفصیل مورد بررسی قرار گرفت که برای مطالعه‌ی این مقاله باید نگاهی به آن بیاندازید. در این مقاله همان‌طور که وعده داده بودم می‌خواهم آسیب‌شناسی اشکال‌های رایج را برای شما بیان نمایم و مشکلاتی که معمولاً در این مسیر برای دانش‌آموزان پیش می‌آید را بیان کنم تا راه‌حل آن‌ها را نیز بررسی نمایم. همان‌طور که قبلاً هم گفتم یقین دارم که بیان این اشکال‌ها به شما کمک خواهد کرد تا مشکل خود را در میان آن‌ها بیابید و آن را به‌طور کامل حل کنید. پس با من همراه شوید تا به کمک هم مشکل‌ها و مانع‌های مطالعه‌مان را رفع کنیم.

۱. چگونه اشکال‌های خود را پیدا کنم؟

ابتدا باید بدانیم که اشکال‌های مطالعه‌ی خود را از کجا باید پیدا کرد. از کجا بفهمیم کدام قسمت مطالعه‌ی ما نقص دارد تا آن را حل کنیم؟ واضح است که اگر ندانیم در کجا باید به دنبال مشکلات بگردیم، هرگز آن‌ها را نخواهیم یافت.

پاسخ این سؤال بسیار مهم، تنها دو کلمه است: **تحلیل آزمون**. اگر شما آزمون‌هایتان را درست و دقیق تحلیل نمایید، بهترین روش را برای پیدا کردن مشکلات خود به‌کار گرفته‌اید. البته منظور از آزمون، صرفاً آزمون‌های جامع نیست. اساساً منظور ما از آزمون، هر آزمونی است که شما در مسیر کنکور انجام می‌دهید. آزمون‌های جامع اعم از قلم‌چی، گزینه‌ی دو، سنجش و...، آزمون‌های کلاسی، آزمون‌هایی که ممکن است در مدرسه برگزار شوند، همه و همه می‌توانند این نقش را برای ما بازی کنند. حتی شما می‌توانید برای تحلیل از تست‌هایی که خودتان در منزل پاسخ می‌دهید نیز استفاده کنید. همچنین تلکیف‌های کلاس هم برای این منظور مناسب هستند. اصلاً بیایید با هم یک قاعده‌ی کلی ایجاد کنیم:

«هر تستی باید تحلیل شود.»

با رعایت این قاعده اشکالات شما به دقت پیدا خواهد شد.

اما چگونه باید تست‌ها را تحلیل کنیم. البته برای تحلیل آزمون مقاله‌ی مفصلی نوشته‌ام که در سال‌های گذشته نیز در دسترس شما دوستان قرار گرفت و در مقاله‌ی آینده هم یک‌بار دیگر آن را تکرار خواهیم کرد تا شما دوستان هم تحلیل آزمون را خوب و دقیق بیاموزید. اما در اینجا هم خلاصه‌ای از آن را برایتان تکرار می‌کنم.

برای یک تحلیل خوب شما بایستی تست‌هایی را که اشتباه زده‌اید و یا پاسخ نداده‌اید، مورد بررسی قرار دهید. در این بررسی تست‌ها را به ۳ گروه تقسیم می‌کنیم:

گروه نخست: آن‌هایی که بلد نبوده‌ایم. (اشکال یادگیری)

گروه دوم: تست‌هایی که در مسیر حل آن‌ها اشتباه کرده‌ایم. یعنی مسیری را انتخاب کرده‌ایم که درست نبوده و باید از راه دیگری می‌رفتیم که آن راه را هم بلد بوده‌ایم اما در اینجا دچار اشتباه شده‌ایم. (اشکال تشخیصی)

گروه سوم: بی‌دقتی‌ها

حال که گروه‌های سه‌گانه‌ی تحلیل را شناختیم، ببینیم هر گروه، ما را به کدام قسمت از مطالعه‌مان راهنمایی می‌کند و نقص را در کجا باید جستجو کنیم. البته قبل از ادامه‌ی بحث لازم است دوباره تأکید کنم که توضیح بالا در مورد تحلیل آزمون بسیار مختصر است و با تأکید به شما توصیه می‌کنم مقاله‌ی بعدی را که تحلیل آزمون را به دقت مورد بررسی قرار داده است، مطالعه نمایید.

و اما اشکال‌ها:

اشکال‌های گروه اول نماد عدم یادگیری شما هستند. اگر این اشکالات، کلی است به قدم اول مطالعه یعنی مطالعه‌ی دقیق رجوع کنید و آن را حل نمایید و اگر جزئی است احتمالاً از قدم دوم یعنی تست آموزشی زود عبور کرده‌اید.

اشکال‌های گروه دوم به معنی نقص تست آموزشی است. به این مرحله باز گردید و تا کاملاً مسلط نشده‌اید، از آن عبور نکنید. این اشکال رایج‌ترین اشکال در بین دانش‌آموزان است.

و اشکال از گروه سوم به شما نشان می‌دهد که در زدن تست‌ها عجله کرده‌اید. احتمالاً در آزمون به زمان فکر کرده‌اید و سعی کرده‌اید در زمان مشخص تست‌ها را حل کنید و همین امر باعث شده است که دچار اشتباه‌های زیاد شوید. باید توجه داشته باشید که سرعت در حل تست، عامل مهمی است که باید در شما ایجاد شود نه اینکه شما در حل تست‌ها عجله کنید. عجله‌ی شما تنها اشتباهات را افزایش می‌دهد. راه ایجاد سرعت در حل تست، مرحله‌ی سوم یعنی تست آزمونی است. پس این مرحله را بارها و بارها تکرار کنید تا مسئله‌ی زمان برایتان کم‌رنگ شود. البته در این جا باز هم لازم می‌دانم تکرار کنم که انجام مرحله‌ی ۳ بدون گذر از مرحله‌ی ۲ بی‌فایده خواهد بود.

۲. زمان برایم کافی نبود (وقت کم آوردم).

اگر در آزمون دچار کمبود وقت شده‌اید، یعنی شما نیاز به تست آزمونی یا مرحله‌ی سوم دارید. پس دو کار را با هم در پیش بگیرید. نخست آن که در خانه، مرحله‌ی تست آزمونی را بارها و بارها تمرین کنید؛ یعنی با تعدادی تست از مباحثی که آموخته‌اید، از خودتان آزمون بگیرید. همان طور که قبلاً هم گفته‌ام بهتر است تعداد تست‌ها مطابق با کنکور باشد و زمان را نیز حتماً مطابق کنکور قرار دهید. دوم آنکه در جلسه‌ی آزمون تعداد تست‌های کمتری را پاسخ دهید تا در پاسخ‌گویی دچار عجله نشوید و در چاله‌ی بی‌دقتی‌ها نیافتید. یادتان باشد که تعداد کمی پاسخ تست درست بهتر از پاسخ‌های زیاد با غلط‌های زیاد است. از پاسخ‌نامه‌ی خالی هراس نداشته باشید. اگر سعی کنیم در جلسه‌ی آزمون زنده‌ها را به زده تبدیل کنیم، آن‌ها را به غلط تبدیل کرده‌ایم.

۳. در اجرای مرحله‌ی دوم کارم طول کشید و به مرحله‌ی سوم نرسیدم.

این اتفاق، در بین دانش‌آموزان بسیار رایج است. معمولاً وقتی روش مطالعه‌ی مؤثر را در کلاس‌هایم آموزش می‌دهم، همین اتفاق برای اکثر بچه‌ها می‌افتد. اما چگونه باید این مشکل را برطرف نمود؟ علت طول کشیدن مرحله‌ی دوم دو موضوع می‌تواند باشد. یکی اینکه شما مطلب را به خوبی نیاموخته‌اید. پس باید به مرحله‌ی اول برگردید؛ خوب مطالعه کنید؛ اگر لازم است از استاد یا دوستان خود کمک بگیرید و یا منبع مطالعه‌تان را تغییر دهید. به‌رحال مرحله‌ی اول خراب است. دوم آن‌که شاید در مطالب پایه‌ی مربوط به این درس نقصی در شما وجود دارد. آن را برطرف کنید تا مشکل حل شود.

۴. در اکثر درس‌ها، مراحل برایم کامل نمی‌شود!

این اشکال نشان می‌دهد که شما دچار وسواس مطالعه هستید. به این معنی که همواره احساس می‌کنید مطلب را یاد نگرفته‌اید و دوباره آن را تکرار می‌کنید. این تکرارها باعث می‌شود که شما از مرحله‌ی ۱ عبور نکنید. برای رفع مشکل با خودتان قرار بگذارید که با عبور از هر صفحه، دیگر به آن باز نگردید. این قرار شما را نگران خواهد کرد که ممکن است مطلب را یاد نگیرید اما نگران نباشید. اگر یادگیری شما ضعف داشته باشد، در مرحله ۲ مشخص خواهد شد و آن را رفع خواهید کرد. اجازه بدهید مرحله‌ی ۲ نواقص را به شما نشان دهد و آن‌وقت آن نواقص را دوباره مطالعه کنید. توجه کنید که مطالعه‌ی بیش از حد مطالب، زمان شما را تلف خواهد کرد و دیگر برای نواقص وقت کافی نخواهید داشت.

۵. در مرحله‌ی دوم اشکال‌های زیادی دارم.

شما هم توضیح بند ۳ را بخوانید و به آن عمل کنید.

۶. هر ۳ مرحله را انجام داده‌ام اما باز هم آزمونم خوب نیست!!!

اگر واقعاً این‌طور است اشکال شما مربوط به فضای روانی آزمون است. بعضی دانش‌آموزان آزمون را آن‌قدر برای خود بزرگ می‌کنند که دیگر نمی‌توانند در آزمون آرامش داشته باشند. توجه داشته باشید که آزمون هدف نیست بلکه وسیله‌ای برای پیدا کردن اشکال‌هاست. این تصور که نتیجه‌ی آزمون‌ها نشان‌دهنده‌ی نتیجه‌ی کنکور است و یا فشار آوردن بر روی کسب نتیجه‌ی مطلوب، نه تنها شما را به هدف نمی‌رساند بلکه آزمون را برایتان تبدیل به یک کابوس تمام‌نشده خواهد کرد. آزمون وسیله‌ای برای تحلیل است. پس آن‌را تحلیل کنید، اشکال‌هایتان را بیابید و آن‌ها را رفع نمایید. با این کار هم آزمونتان بهتر خواهد شد و هم به نتیجه‌ی نهایی مطلوب خواهید رسید.

با ما همراه باشید...

آرزومند سربلندی همه‌ی فرزندان وطنم

مهندس عمران درویش

Telegram: @emran_darvish / @daryaft

Instagram: @emran_darvish / @daryaftpub